

WEG-RGOK. 6232.1.310.2022

Sosnowiec, dn. 09.09.2022 r.

URZĄD MIEJSKI w SOSNOWCU
BIURO RADY MIEJSKIEJ

PREZYDENT

ARKADIUSZ CHECIŃSKI

wplynulo 15.09.2022

13.09.22

L.dz.zał.
Podpis

hg

Materiał na posiedzenie Komisji Gospodarki Komunalnej i Komunikacji RM w Sosnowcu w dniu 21 września 2022 r. pn.: „Informacja na temat funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi”.

1. ODBIÓR I ZAGOSPODAROWANIE ODPADÓW KOMUNALNYCH.

W celu realizacji - w roku 2022, zadania odbioru oraz transportu odpadów komunalnych Gmina Sosnowiec wyłoniła, zgodnie z art. 6d ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w drodze przetargu nieograniczonego, przedsiębiorcę odbierającego i transportującego odpady komunalne z terenu Gminy Sosnowiec, do miejsca ich przetwarzania, tj. Konsorcjum Firm:

- Lider Konsorcjum: Remondis MPMO Sosnowiec Sp. z o.o. z siedzibą: 41-203 Sosnowiec, ul. Baczyńskiego 11;
- Partner Konsorcjum: Remondis Sp. z o.o. z siedzibą: 02-981 Warszawa, ul. Zawodzie 18;
- Partner Konsorcjum: REMONDIS Górny Śląsk Sp. z o.o. z siedzibą: 41-706 Ruda Śląska, ul. Piotra Skargi 87.

Umowa została zawarta na okres od 01.04.2022 r. do 31.03.2024 r.

W związku z koniecznością zagospodarowania zebranych od właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych Gmina Sosnowiec posiada zawartą w 2010 r. umowę wykonawczą z Instalacją Komunalną do Przetwarzania Odpadów Komunalnych - Miejskim Przedsiębiorstwem Gospodarki Odpadami Sp. z o. o. w Sosnowcu, z siedzibą: 41-216 Sosnowiec, ul. Grenadierów 21.

Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami powstało w ramach Projektu pn. " Budowa kompleksowego systemu gospodarki odpadami w Sosnowcu", gdzie realizowane są technologie intensywnego przetwarzania odpadów wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Odzyskane frakcje materiałowe, nadające się do ponownego wykorzystania (w tym posiadające właściwości energetyczne), znajdują zastosowanie jako:

- surowce wtórne,
- kompost,
- paliwo alternatywne (RDF).

Oprócz odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych, Gmina Sosnowiec przejęła obowiązek odbierania odpadów komunalnych z nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, wyłączając nieruchomości, na których prowadzona jest działalność cmentarzy oraz Rodzinnych Ogrodów Działkowych zgodnie z Uchwałą nr 255/XXII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 listopada 2015 r.

w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne.

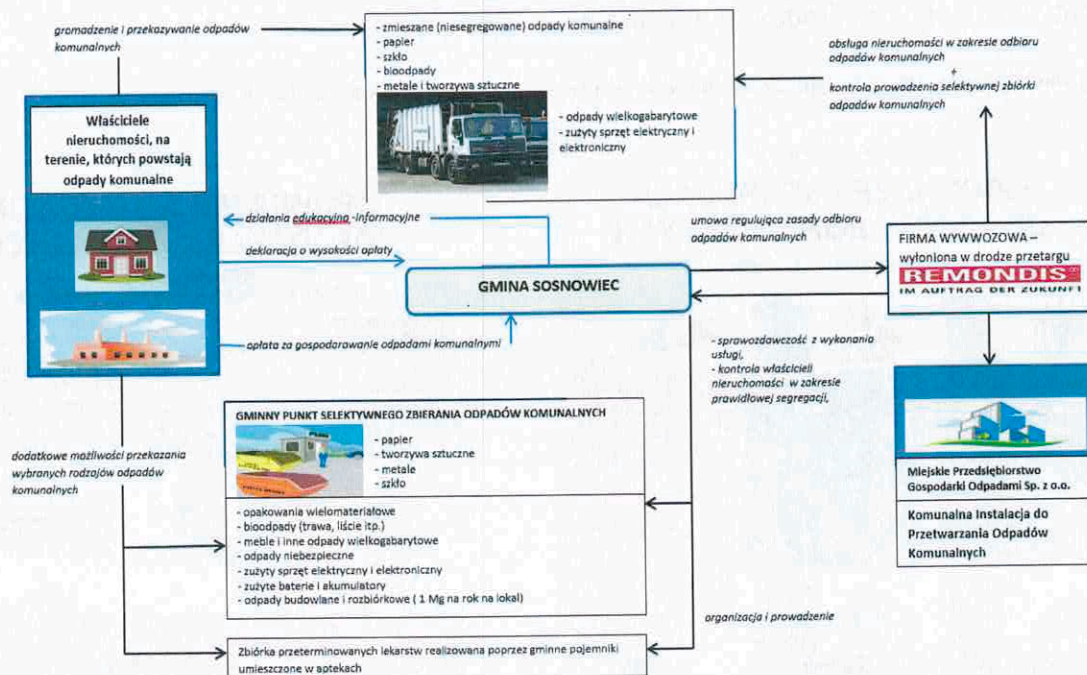
W związku z wyłączeniem tych nieruchomości z systemu gospodarowania odpadami komunalnymi przez Gminę, zgodnie z zapisem art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, właściciele nieruchomości, którzy nie są obowiązani do ponoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na rzecz gminy, są obowiązani do dokumentowania w formie umowy korzystania z usług wykonywanych przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę odbierającego odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, wpisanego do rejestru działalności regulowanej, przez okazanie takich umów i dowodów uiszczenia opłat za te usługi. Gmina obowiązana jest do prowadzenia ewidencji umów, o których mowa powyżej, zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na podstawie prowadzonej ewidencji, stwierdzono, że w roku 2021 wszyscy właściciele nieruchomości, zawarli umowy, o których mowa w art. 6 ust. 1 ww. ustawy.

Od czasu obowiązywania nowej umowy na odbiór i transport odpadów komunalnych, zgodnie ze znowelizowanymi zapisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie art. 6c ust. 3a-3e na czas trwania umowy, jaką gmina zawarła na odbiór i transport odpadów komunalnych, z gminnego systemu gospodarki odpadami mogli wyłączyć się także inni właściciele nieruchomości niezamieszkałych, jeżeli w wyznaczonym terminie złożyli stosowne oświadczenie. W taki sposób z gminnego systemu wyłączyło się poza cmentarzami i Rodzinnymi Ogrodami Działkowymi dodatkowo 40 nieruchomości (w tym przede wszystkim wszystkie sklepy sieci Lidl oraz Biedronka). Odwołanie tych wyłączeń i ewentualne nowe wyłączenia będą mogły być zrealizowane przed zawarciem kolejnej umowy na odbiór i transport odpadów komunalnych.

Gmina w ramach uiszczanej opłaty zapewnia właścicielom nieruchomości odbiór odpadów komunalnych i ich transport do miejsc odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania oraz wyposażenie nieruchomości w pojemniki/worki służące do zbierania odpadów komunalnych. Ponadto utrzymuje pojemniki w odpowiednim stanie technicznym oraz sanitarnym poprzez ich dezynfekcję. W roku 2021 dezynfekcja wykonywana była 2 razy w ciągu roku. W ramach obowiązywania nowej umowy na odbiór i transport odpadów komunalnych, zgodnie ze zgłaszanymi postulatami, zwiększono częstotliwość dezynfekcji pojemników. Obecnie pojemniki opisane jako „Odpady zmieszane pozostałe po segregacji” – dezynfekowane są 2 razy do roku, natomiast pojemniki opisane jako „Bio” – w miesiącach od 1 kwietnia do 30 września – 1 raz w miesiącu, a w miesiącach od 1 października do 31 marca – co 2 miesiące. Terminy dezynfekcji zostały wpisane do harmonogramów odbioru odpadów, dostarczanych właścicielom nieruchomości, aby mogli oni kontrolować wykonywaną usługę, a w przypadku jej braku, zgłaszać ten fakt Gminie.

System gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonujący na terenie Gminy Sosnowiec, pozwala na realizację celów zgodnych z unijnymi dyrektywami jak i z polskim ustawodawstwem, co zostało zobrazowane za pomocą poniższego schematu.

SCHEMAT SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI W SOSNOWCU

Źródło: opracowanie własne, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

2. OBOWIĄZEK SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Przez wiele lat selektywne zbieranie odpadów komunalnych było dobrowolne. Właściciele poszczególnych nieruchomości wypełniali deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w której albo oświadczali, że będą segregować odpady zgodnie z wymogami ustawowymi, albo będą zbierać odpady jako zmieszane odpady komunalne. Konieczność selektywnej zbiórki odpadów komunalnych jest obowiązkiem od 01.01.2019 r. i nie jest przypadkowa. Recykling odpadów jest jednym z elementów przyjętego tzw. pakietu odpadowego. Mowa tu o wymogach prawa Unii Europejskiej, które wyznaczają państwom członkowskim cel, by do roku 2035 zwiększyć poziom recyklingu do 65%. Przy czym do 2025 roku ma on wynieść 55%, a w 2030 roku – 60%. Ustawodawca wprost określa, w jaki sposób należy to robić, zaś wszelkie odstępstwa od wyznaczonych reguł mogą oznaczać kary i kontrole.

Szczegółowy sposób segregacji odpadów określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 maja 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 906) w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów oraz zasady określone w przepisach prawa miejscowego. Główna zasada jednolitego systemu segregacji odpadów jest jedna – należy oddzielać surowce od odpadów, które nie nadają się do powtórnego przetworzenia. Surowcami są: metale, tworzywa sztuczne i odpady opakowaniowe wielomateriałowe, papier, a także opakowania szklane i bioodpady. Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie bioodpadów pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce nadające się do recyklingu, który polega na odzyskaniu surowców, z których wykonane są odpady, a następnie na ich ponownym wykorzystaniu w procesie tworzenia nowych wyrobów. Z punktu widzenia ekologii jest to niezwykle ważne, gdyż pozwala na odzyskiwanie

raz użytego surowca i ogranicza potrzebę sięgania po kolejne zasoby naturalne, co redukuje negatywny wpływ na środowisko naturalne.

Przykład plakatów informacyjnych nt. prawidłowej segregacji odpadów komunalnych w Sosnowcu.

Źródło: opracowanie własne, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

Gmina Sosnowiec poprzez akcje edukacyjne, skierowanie do właścicieli nieruchomości oraz pozostałych mieszkańców, rozpowszechniała informacje jak prawidłowo segregować odpady komunalne oraz jak postępować z odpadami, które są problematyczne. Według przyjętego systemu zbierania odpadów na terenie miasta, w skład poszczególnych frakcji odpadów wchodzi następujące odpady:

- papier – odpady z papieru, w tym odpady z tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury (pojemnik/worek koloru niebieskiego);
- metale, tworzywa sztuczne – odpady metali, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe (pojemnik/worek koloru żółtego);
- szkło – odpady ze szkła, w tym odpady opakowaniowe ze szkła (pojemnik/worek koloru zielonego);
- bioodpady – odpady żywności i kuchenne z gospodarstw domowych (pojemnik koloru brązowego);
- „zielone” – odpady zbierane odrębnie od innych bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odpady stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji terenów zielonych i ogrodów (worek koloru brązowego);
- popiół – popiół z palenisk domowych (pojemnik koloru szarego).

Zgodnie z jednolitym systemem segregacji odpadów definicja bioodpadów obejmuje zarówno odpady kuchenne z gospodarstw domowych, jak również odpady ulegające biodegradacji

z ogrodów i parków stanowiące części roślin pochodzących z pielęgnacji, tzw. odpady „zielone” (innymi słowy – odpady zielone są jednym z rodzajów bioodpadów). Gmina Sosnowiec zdecydowała już w roku 2019 o oddzielnym zbieraniu bioodpadów z podziałem na dwie frakcje odpadów:

- Bioodpady – odpady kuchenne – w brązowych pojemnikach,
- Bioodpady – odpady zielone – w brązowych workach.

Każda nieruchomość została wyposażona w brązowy pojemnik, do którego właściciele nieruchomości zobowiązani są wrzucać wyodrębnione ze strumienia odpadów resztki jedzenia, owoce, warzywa, a w tym np. części zielone, obierki, skórki, skorupki od jajek, ogryzki czyli wszystko co można poddać kompostowaniu. Natomiast odpady zielone zbierane są w workach 120 l i odbierane przez uprawnioną firmę bezpośrednio z nieruchomości. Jeżeli właściciel nieruchomości nie odda tego rodzaju odpadu zgodnie z harmonogramem odbioru, może odwieźć własnym transportem do Gminnego Punktu Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych (GPSZOK), zlokalizowanego przy ul. Grenadierów 21 w Sosnowcu.

Realizując obowiązki ustawowe (na podstawie art. 6k ust. 4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach) Rada Miejska w Sosnowcu podjęła, w dniu 29 października 2020 r. Uchwałę nr 592/XXXII/2020, wprowadzającą zwolnienie w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym, proporcjonalnie do zmniejszenia kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z gospodarstw domowych. Ustalono częściowe zwolnienie w wysokości 1,50 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej nieruchomość jednorodzinna, z mocą obowiązującą od dnia 01.01.2021 r. Jednak warunkiem przedmiotowego zwolnienia jest złożenie przez właściciela nieruchomości jednorodzinnej pierwszej lub nowej deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, zawierającej oświadczenie, że bioodpady zbierane w sposób selektywny, będą kompostowane w przydomowym kompostowniku. Zgodnie z zapisami ww. ustawy, fakt posiadania kompostownika i kompostowania bioodpadów podlega kontroli. W roku 2021 na terenie miasta Sosnowca zgłoszono 69 szt. kompostowników przydomowych (na podstawie złożonych deklaracji). Przeprowadzono 53 kontrole nieruchomości, w których stwierdzono fakt posiadania kompostownika przydomowego oraz kompostowanie w nim bioodpadów przez właściciela nieruchomości. W roku 2021 nie było potrzeby wydania decyzji stwierdzającej utratę prawa do zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ponieważ zgłoszone kompostowniki były prawidłowe.

W roku 2022 (stan na dzień 30 czerwca 2022 r.) kompostowniki zgłosiło 108 budynków mieszkalnych jednorodzinnych i przeprowadzono 20 kontroli prawidłowego kompostowania.

W myśl art. 5 ust. 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Prezydent Miasta Sosnowca zobligowany jest do nadzoru nad realizacją obowiązków ciążących na właścicielach nieruchomości, w zakresie zbierania w sposób selektywny powstałych na nieruchomościach odpadów komunalnych, zgodnie z wymaganiami określonymi w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sosnowca. W przypadku stwierdzenia w pojemniku lub worku, niedopełnienia przez właściciela nieruchomości obowiązku selektywnego zbierania odpadów komunalnych Wykonawca pozostawia na pojemniku informację (naklejkę), która zawiera termin stwierdzenia nieprawidłowości, i niezwłocznie powiadamia o tym fakcie gminę oraz właściciela/zarządcę nieruchomości. Jednocześnie Wykonawca przekazuje do Gminy dokumentację fotograficzną z zaistniałego zdarzenia. Monitoring w zakresie segregacji danej frakcji prowadzony jest na danej lokalizacji co najmniej przez okres jednego miesiąca, aby stwierdzić, czy zaniedbanie występuje jednorazowo, czy w sposób ciągły.

W związku z powyższym, w roku 2021, skontrolowano 50 nieruchomości pod względem prawidłowości selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości właściciel nieruchomości został poinformowany o konsekwencjach takiego stanu rzeczy, w tym o konieczności wszczęcia przez tut. organ, postępowania administracyjnego w kierunku naliczenia podwyższonej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w sytuacji niezaprzestania naruszania zasad selektywnej zbiórki odpadów.

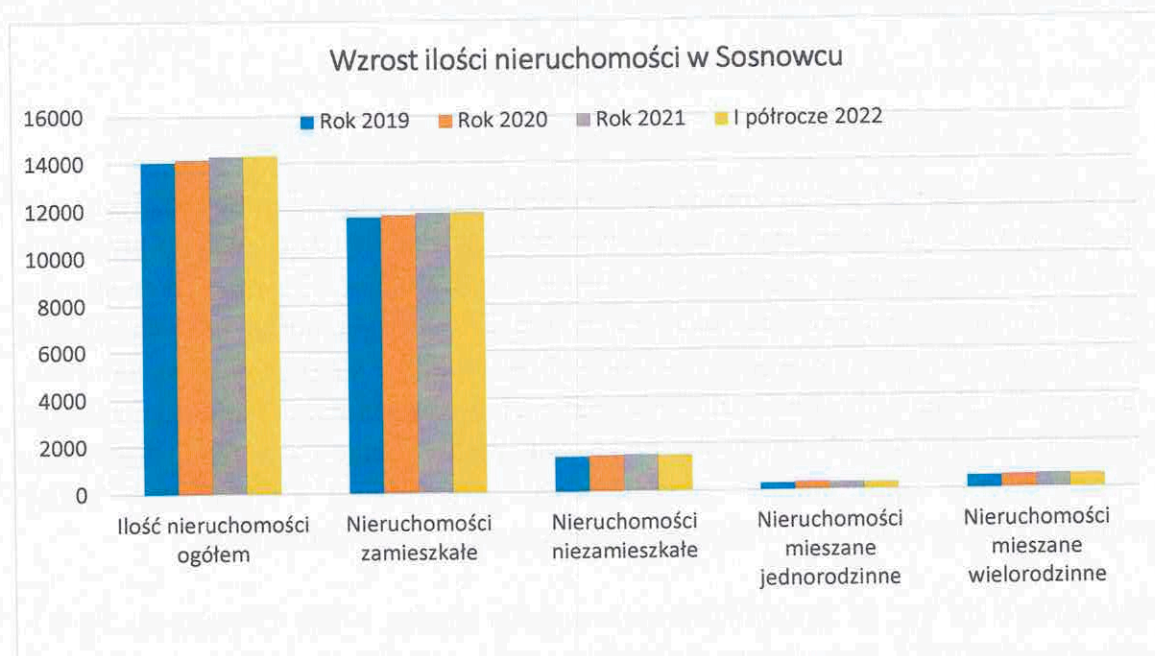
W roku 2021 wydanych zostało 15 takich decyzji. W pozostałych przypadkach segregacja odpadów w kontrolowanych nieruchomościach uległa poprawie.

W roku 2022 (stan na 30 czerwca 2022 r.) kontrolą prawidłowej segregacji objęto 40 nieruchomości i wydano 11 decyzji nakładających podwyższoną opłatę za okres, w którym stwierdzono brak segregacji odpadów.

3. NIERUCHOMOŚCI OBJĘTE GMINNYM SYSTEMEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.

W roku 2021 gminnym systemem odbierania odpadów komunalnych w Sosnowcu, zostało objętych 14.287 nieruchomości, w tym: 11.876 nieruchomości zamieszkałych, 1.537 nieruchomości niezamieszkałych, 299 nieruchomości mieszanych jednorodzinnych oraz 576 nieruchomości mieszanych wielorodzinnych.

Na dzień 30 czerwca 2022 r. systemem odbierania odpadów komunalnych objętych było 14.342 nieruchomości, w tym: 11.930 nieruchomości zamieszkałych, 1.530 nieruchomości niezamieszkałych, 302 nieruchomości mieszane jednorodzinne, 580 nieruchomości mieszanych wielorodzinnych.

Źródło: opracowanie własne, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

Według danych pochodzących z ewidencji ludności prowadzonej przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Sosnowcu, na dzień 31 grudnia 2021 r. stałe zameldowanie w Gminie Sosnowiec posiadało 180 579 osób, natomiast meldunek czasowy – 3 609 osób. Dane wynikające z deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanymi przez właścicieli nieruchomości położonych na obszarze Gminy Sosnowiec wykazują, że systemem odbierania odpadów komunalnych przez Gminę objętych było 174 421 osób.

Dane wynikające ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanymi przez właścicieli nieruchomości położonych na obszarze miasta Sosnowca wykazują, że ilość osób objętych systemem różni się od ilości osób faktycznie zamieszkujących. Dlatego też Gmina zobowiązana jest prowadzić działania mające na celu

zweryfikowanie powodu różnicy wynikającej z ilości osób zameldowanych, a ilością osób objętych gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Sosnowca w latach 2014 – 2022

Rok	Liczba mieszkańców Sosnowca wg GUS	Liczba mieszkańców Sosnowca wg WSO	Liczba mieszkańców wg. złożonych deklaracji	Różnica c - d	Liczba mieszkańców po weryfikacji złożonych deklaracji (korekty deklaracji lub decyzje organu)	Różnica f - d
a	b	c	d	e	f	g
2014	209 274	208 274	189 856	18 418	190 033	+ 177
2015	207 381	205 869	186 994	18 875	187 102	+ 108
2016	205 873	201 171	184 686	16 485	184 856	+ 170
2017	204 873	197 725	183 587	14 138	183 995	+ 408
2018	202 036	194 810	182 832	11 978	183 002	+ 170
2019	199 974	191 771	180 070	11 701	180 246	+ 176
2020	197 586	187 838	177 033	10 805	177 339	+ 306
2021	195 978	184 188	174 386	9 802	174 654	+ 268

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji GUS, WSO, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

W 2021 roku przeprowadzonych zostało 117 kontroli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych, których właściciele nie złożyli stosownej deklaracji, bądź złożona przez nich deklaracja budziła uzasadnione wątpliwości. Wystosowano również 431 wezwań w sprawie złożenia wyjaśnień lub zmiany deklaracji, do właścicieli nieruchomości, których złożone deklaracje budziły uzasadnione wątpliwości oraz 7 wezwań do właścicieli nieruchomości, którzy nie wywiązali się z obowiązku złożenia deklaracji z pouczeniem o obowiązku złożenia deklaracji w terminie 7 dni. W przypadku braku reakcji na wysłane wezwania, wszczynane były postępowania prowadzące do naliczenia prawidłowej wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze decyzji administracyjnej.

Na podstawie art. 60 ust. 1a znowelizowanych zapisów ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w celu weryfikacji składanych deklaracji Prezydent Miasta Sosnowca korzysta z uprawnień, które pozwalają na wykorzystanie informacji i danych znajdujących się w jego posiadaniu oraz posiadaniu gminnych jednostek organizacyjnych, w tym przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych.

W związku z powyższym Urząd Miejski w Sosnowcu podejmował szereg działań w celu pozyskania stosownych informacji, niezbędnych do weryfikacji złożonych deklaracji, tj.:

- 1) W roku 2021, do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sosnowcu, kierowane były wnioski o udzielenie informacji dot. przyznanych świadczeń z pomocy społecznej, tj. 500+ dla poszczególnych dzieci zameldowanych na terenie miasta Sosnowca, a nie ujętych w deklaracjach o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Pozyskane dane pozwoliły na ustalenie prawa do świadczenia wnioskodawcy oraz adres jego zamieszkania, co z kolei potwierdzało miejsce przebywania dzieci oraz pobierających świadczenia ich opiekunów. W wyniku

weryfikacji deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanych przez właścicieli budynków wielolokalowych (tj. Spółdzielnie, Wspólnoty, Zarządcy) organ wystosował 169 wezwań do właścicieli nieruchomości celem wyjaśnienia rozbieżności zawartych w deklaracjach. W wyniku prowadzonych działań w roku 2021 wszczęto 27 postępowań administracyjnych w sprawie określenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i wydano 17 decyzji określających wysokość tej opłaty, za okres do 5 lat wstecz, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1540 z późn. zm.). W roku 2022 (stan na dzień 30 czerwca 2022 r.) wystosowano 119 wezwań, wszczęto 15 postępowań oraz wydano 15 decyzji za okres do 5 lat wstecz dla właścicieli nieruchomości, których złożone deklaracje budziły uzasadnione wątpliwości organu.

- 2) Rozbieżności pomiędzy ilością osób zameldowanych a faktycznie zamieszkujących na terenie miasta, oprócz danych meldunkowych i danych z MOPS, potwierdzane były również za pomocą ilości zużycia wody na poszczególnych nieruchomościach jednorodzinnych, na podstawie danych pozyskanych z przedsiębiorstwa wodociągowego. Z porównania tych danych często wynikało, że więcej osób mieszka w gospodarstwie domowym niż jest w nim zameldowanych.
- 3) Gmina pozyskała także informacje z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, że na terenie miasta Sosnowca (dane na dzień 31.12.2021 r.) zamieszkuje 2 500 osób zgłoszonych do ubezpieczenia emerytalnego i rentowego, którzy w zgłoszeniu podali obywatelstwo inne niż polskie oraz podali adres zamieszkania w Sosnowcu, a osoby te, w większości przypadków, nie zostały zgłoszone do gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
- 4) Obecnie Gmina Sosnowiec posiada możliwość wykorzystania danych znajdujących się z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB), której jest również użytkownikiem. W bazie tej znajdują się kompleksowe informacje dotyczące źródeł ogrzewania budynków, w tym dla których adresów zostały złożone deklaracje o źródłach ogrzewania budynków i w jakiej liczbie w podziale na: adres budynku, typ deklaracji, źródło ciepła, czy źródło zostało uruchomione po czy przed 1.07.2021 r., czy deklaracja została złożona przez obywatela czy urzędnika, rodzaj budynku. Poprzez zastosowanie filtrów dostępnych w tabeli, możliwe jest np. wyszukanie konkretnego adresu i pozyskanie informacji o liczbie złożonych deklaracji. Te informacje z kolei pozwalają na zidentyfikowanie nieruchomości zamieszkałej, dla której z niewiadomych dla organu przyczyn, nie złożono deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Ustawowe umożliwienie korzystania przy weryfikacji składanych deklaracji z baz danych, którymi dysponuje Prezydent Miasta oraz gminne jednostki organizacyjne, pozwalają na bieżącą realizację działań kontrolnych tut. organu, w ramach prowadzonych postępowań wyjaśniających. Efekt tych działań przedstawia Tabela 1, w której w kolumnie f zaprezentowane zostało zwiększenie liczby zamieszkujących osób w wyniku prowadzonych działań weryfikacyjnych, a w wierszu dotyczącym roku 2022 widać wyraźne zmniejszenie różnicy pomiędzy ilością osób zameldowanych w Sosnowcu a ilością osób zgłoszonych w deklaracjach.

W związku z działaniami wojennymi w Ukrainie od lutego 2022 r., falą uchodźców oraz zwiększoną ilością powstających w nieruchomościach odpadów komunalnych, od dnia 1 kwietnia 2022 r. właściciele nieruchomości oraz lokali mieszkalnych, którzy przyjęli uchodźców i w związku z tym wystąpili o rekompensatę kosztów ich utrzymania, również zobowiązani zostali do złożenia zwiększonych deklaracji, uwzględniających dodatkowych mieszkańców.

W 2021 roku zostało przyjętych i wprowadzonych do systemu 754 pierwszych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Sosnowiec, 11.032 zmian danych zawartych w deklaracji oraz 215 korekt deklaracji.

W roku 2022 (stan na 30 czerwca 2022 r.) przyjętych i wprowadzonych do systemu 348 pierwszych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, składanych przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Sosnowiec, 4.786 zmian danych zawartych w deklaracji oraz 144 korekt deklaracji.

Przedstawione powyżej ilości składanych dokumentów i wynikających z nich zmian, obrazują wielkość potrzeb podejmowania postępowań weryfikacyjnych i kontrolnych.

Działania kontrolne i weryfikacyjne są niezbędne z uwagi na fakt, że w Sosnowcu pomimo spadku ilości mieszkańców zgłaszanych w składanych deklaracjach, stale wzrasta ilość odbieranych odpadów komunalnych (tabela 2 i tabela 3), których koszty odbioru i zagospodarowania stale rosną.

4. ILOŚCI ODBIERANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH.

Tabela 2. Ilości odpadów odbieranych bezpośrednio z nieruchomości:

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	2019 Masa [Mg]	2020 Masa [Mg]	2021 Masa [Mg]	I półr 2022 Masa [Mg]
15 01 01	Papier	4 009,88	4 839,46	4 818,98	2 247,43
15 01 06	Metale i tworzywa sztuczne	5 365,16	6 293,72	6 715,34	3 364,33
15 01 07	Szkło	4 053,26	4 495,29	4 533,85	2 247,51
20 01 01	Papier i tektura (ze szkół)	23,84	26,19	11,38	-
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	7,06	6,26	8,02	3,38
20 01 34	Baterie i akumulatory (ze szkół i obiektów użyteczności. publ.)	9,68	4,97	5,98	4,892
ex 20 01 99	Popiół z palenisk domowych	1 677,86	1 891,80	1 876,02	894,42
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	37 613,92	36 692,81	36 732,15	17 905,40
20 01 08	Bio	5 196,40	6 499,90	6 954,28	3 354,00

20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	4 813,06	5 199,50	5 272,24	2 257,26
20 02 01	Odpady zielone	3 911,22	4 357,55	4 341,04	1 645,00
RAZEM		66 681,34	70 307,45	71 269,28	33 923,62

Źródło: opracowanie własne, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

Tabela 3. Ilości odpadów odbieranych od mieszkańców miasta w Gminnym Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (GPSZOK – Ekostacja „Juliusz”)

Kod odpadów	Rodzaj odpadów	2019	2020	2021	I półr 2022
		Masa [Mg]	Masa [Mg]	Masa [Mg]	Masa [Mg]
13 02 08*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	2,60	3,37	2,49	0,50
15 01 01	Opakowania z papieru	0,00	13,04	3,17	1,08
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	50,12	26,04	3,78	1,50
15 01 04	Opakowania z metali	0,60	0,00	0,00	0,00
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	89,88	15,83	12,61	1,66
15 01 07	Opakowania ze szkła	13,82	15,67	4,05	0,32
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych	0,20	0,86	0,02	0,00
16 01 03	Zużyte opony	26,72	23,33	9,044	4,044
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	782,68	0,00	0,00	0,00
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	726,28	1 344,23	1 111,18	523,00
17 03 80	Papa odpadowa	7,26	96,20	77,28	32,46
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	61,80	12,75	45,12	17,62
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	0,44	0,12	0,03	0,00
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	9,24	11,27	0,00	0,00
20 01 28	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice inne niż wymienione w 20 01 27	13,38	21,97	6,99	0,66
20 01 32	Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,20	0,12	0,02	0,02
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	15,94	9,46	28,92	10,92
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	19,42	30,40	30,29	7,98

20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji (zielone)	2 142,18	2 712,70	2 942,26	1 129,01
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	1 330,48	1 574,83	1 665,20	868,78
RAZEM		5 293,24	5 912,19	5 942,45	2 599,55

Źródło: opracowanie własne, WEG/RGOK UM Sosnowiec.

5. PODSUMOWANIE

Gospodarkę odpadami komunalnymi w Gminach budujemy od roku 2013, postęp jaki udało nam się osiągnąć jest niewątpliwy. Zmiany ustawowe wprowadzone w roku 2011 miały charakter rewolucyjny i nałożyły na samorzady większe obowiązki i większą odpowiedzialność.

Podstawowymi aktami prawnymi są ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2022 r. poz. 699 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297 z późn. zm.). Ustawy te przenoszą do krajowego systemu prawnego zapisy odpowiednich dyrektyw UE, odnoszące się do tego sektora gospodarki. Podstawowym dokumentem planistycznym, wyznaczającym zadania dla samorządów, jest Krajowy plan gospodarki odpadami, aktualizowany w obecnym stanie prawnym co 6 lat. Zapisy tego dokumentu są odpowiednio przenoszone do planów wojewódzkich, wyznaczających zadania dla poszczególnych gmin.

Uwarunkowania dotyczące gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Sosnowca wiążą się zarówno z położeniem geograficznym miasta, determinującym m.in. odległości transportowe do miejsc przekształcania odpadów komunalnych czy też trasy przewozu odpadów, jak też z zagadnieniami natury demograficznej, determinującymi m.in. ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie miasta. Ilość ta wynika bowiem z liczby mieszkańców zamieszkujących miasto oraz wskaźników nagromadzenia odpadów powstających na jego terenie.

System gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Sosnowca funkcjonuje w oparciu o następujące akty prawa miejscowego:

- 1) Uchwałę nr 458/XXIX/2012 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 27 września 2012 r. w sprawie wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi z nieruchomości zamieszkałych, położonych na terenie miasta Sosnowca;
- 2) Uchwałę nr 255/XXII/2015 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne;
- 3) Uchwałę nr 590/XXXII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- 4) Uchwałę nr 589/XXXII/2020 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 29 października 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Sosnowca;

- 5) Uchwałę nr 818/XLIX/2021 Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 28 października 2021 r. w sprawie określenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sosnowiec.

Przedstawione w przedmiotowej informacji działania Gminy Sosnowiec pozwalają stwierdzić, iż zadania z obszaru gospodarki odpadami komunalnymi na terenie miasta realizowane są zgodnie z założeniami norm prawnych i dokumentów strategicznych, w sposób określony poniżej:

- 1) Gmina Sosnowiec wyposaża nieruchomości zarówno zamieszkałe jak i niezamieszkałe w pojemniki oraz worki do gromadzenia odpadów komunalnych, utrzymuje pojemniki w odpowiednim stanie technicznym oraz sanitarnym poprzez ich dezynfekcję 2 razy w ciągu roku w ramach opłaty, przez co stwarza i rozbudowuje infrastrukturę do selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 2) Zapewnia selektywne zbieranie odpadów komunalnych obejmujące co najmniej: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady;
- 3) Zapewnia korzystanie z Gminnego Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (GPSZOK) zlokalizowanego w Sosnowcu przy ul. Grenadierów 21, w sposób umożliwiający łatwy dostęp dla wszystkich mieszkańców gminy;
- 4) Nadzoruje gospodarowanie odpadami komunalnymi, w tym realizację zadań powierzonych podmiotom odbierającym odpady komunalne od właścicieli nieruchomości;
- 5) Prowadzi działania informacyjne i edukacyjne w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania odpadów komunalnych, skierowane do różnych grup wiekowych;
- 6) W ramach działań kontrolnych prowadzony jest stały monitoring nieruchomości w zakresie sposobu prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów na poszczególnych nieruchomościach, na terenie miasta Sosnowca oraz weryfikacja deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w kontekście ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość;
- 7) Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach Sosnowiec dokonuje corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi, w terminie do 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy.

I ZASTĘPCA PREZYDENTA

Michał Zastrzeżyński